

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/57/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719201922
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5719201922.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a sudcov JUDr. Yvety Dzugasovej a Mgr. Anny Mihálikovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matky H. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. č. XXX/X, XXX XX Q. a otca E. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX E. R., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava, so sídlom Mierové námestie 1, 019 17 Ilava, poštový priečinok č. 41, o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 9P/107/2019-49 zo dňa 15. augusta 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 9P/107/2019-49 zo dňa 15. augusta 2019
p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd n a r i a d ť u j e prvoinštančnému súdu o p r a v u napadnutého rozsudku, a to tak, že v jeho záhlaví za údajmi o maloletom dieťati a slovami „bytom ako matka,“ uvedie nasledovný text:
...zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, ako kolíznym opatrovníkom,...

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh otca na zníženie výživného na maloletého E. E., nar. XX.XX.XXXX, podaného na Okresný súd Martin dňa 22.05.2019 (veta prvá výroku rozsudku). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (veta druhá výroku rozsudku).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že otec svojím návrhom podaným na súd dňa 22.05.2019 žiadal, aby súd znížil jeho vyživovaciu povinnosť k maloletému E. zo sumy 120,00 Eur mesačne na sumu 40,00 Eur mesačne s účinnosťou od 01.01.2019.

3. Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 21P/100/2013 zo dňa 16.07.2013 bol zaviazaný platením výživného na maloletého E. vo výške 120,00 Eur mesačne s účinnosťou od 25.06.2013. Medzičasom bol však otec rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 2T/41/2015 zo dňa 09.01.2017 odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 11 rokov, pričom trest mu začal plynúť dňom 31.10.2017 a jeho predpokladaný koniec je 01.11.2029. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody pracovne zaradený. Výška jeho čistej pracovnej odmeny je cca 40,99 Eur mesačne. Z jeho pracovnej odmeny sa aktuálne odvádza na výživné suma maximálne 41,01 Eur. Osoba vo výkone trestu odňatia slobody zaradená do pracovnej činnosti nemá v zmysle zákona č. 475/2205 Z. z. nárok na minimálnu mzdu. Je teda zrejmé, že ani nemôže zarobiť viac, ako je stanovená aktuálna výška režínej mzdy. Otec je tak aktuálne vystavený situácii, že mu vzniká nedoplatok na výživnom cca 100,00 Eur mesačne, čo je cca 1.200,00 Eur ročne.

4. Matka a kolízny opatrovník maloletého dieťaťa sa k návrhu písomne nevyjadrili.

5. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 21P/100/2013 zo dňa 16. júla 2013, právoplatným dňa 03.09.2013, bol (o i.) otec zaviazaný platením výživného na maloletého E. vo výške 120,00 Eur mesačne. Aktuálne je otec vo výkone trestu odňatia slobody pracovne zaradený a jeho čistá priemerná mesačná mzda v období mesiacov 05/2018 do 04/2019 predstavuje čiastku 27,38 Eur mesačne. Z príjmu otca sú vykonávané zrážky na výživné, ZVJS, osobné a vreckové. Splnomocnený zástupca matky nesúhlasil s návrhom otca na zníženie výživného. Predložil súdu prehľad plnenia vyživovacej povinnosti otca. Vyplýva z neho, že otec v podstate naplnil skutkovú podstatu trestného činu zanedbania povinnej výživy v zmysle Trestného zákona. Pokiaľ si otec necháva od rodiny posielat' peniaze do ÚVTOS a ÚVV Ilava, mal by mať primárne záujem na tom, aby poskytoval skôr výživné maloletému. Aktuálne otec pracuje v kuchyni v ÚVTOS a ÚVV Ilava, kde jeho mzda nepresiahne čiastku 200,00 Eur brutto. K podaniu návrhu ho viedla skutočnosť, že ústav nedokáže na dieťa posielat' vyššie výživné ako 40,00 Eur mesačne. Naposledy mu zostalo v rovnakej výške vreckové.

6. Citujúc ust. § 78 ods. 1 a 3, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine), prvoinštančný súd dospel k záveru, že úprava vyživovacej povinnosti otca, smerujúca k zníženiu výživného, nie je opodstatnená. Súd v prejednávanvej veci skúmal zmenu pomerov tak na strane rodičov maloletého dieťaťa, ako aj dieťaťa samotného a zistil, že otcove pomery sa zmenili tým, že nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody. Matkine pomery sa tiež zmenili, keďže je aktuálne poberateľkou rodičovského príspevku. V čase posledného určovania výživného otec síce nebol ešte vo výkone trestu odňatia slobody, no vyživovaciu povinnosť k maloletému E. si neplnil, prípadne ju plnil len sporadicky. Skutočnosť, že otec je vo výkone trestu odňatia slobody, nemôže sama o sebe znamenať zmenu pomerov do takej miery, ktorá by viedla súd k zníženiu výživného na maloleté dieťa. Otec sa sám svojim nezodpovedným konaním priviedol do výkonu trestu odňatia slobody. K zmene pomerov došlo skôr na strane maloletého dieťaťa, ktoré fyzicky rastie a jeho potreby sa neustále zvyšujú. Zníženie príjmu povinného rodiča vyplývajúce z jeho odsúdenia za úmyselný trestný čin, nie je možné vykladať na ľarchu maloletého dieťaťa, voči ktorému má odsúdená osoba vyživovaciu povinnosť. Práve naopak, v danom prípade je potrebné uprednostniť právo maloletého dieťaťa na výživné. Za popísanej situácie konajúci súd dospel k záveru, že zníženie výživného by bolo v rozpore s ustanoveniami Zákona o rodine i záujmom maloletého dieťaťa, a preto návrh otca na zníženie výživného v celom rozsahu zamietol.

7. Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil aplikáciou ust. § 52 CMP konštatujúc, že v danom prípade nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Poukázal na znenie ust. § 78 ods. 1, § 62 ods. 2 vety prvej a § 75 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine a uviedol, že je si vedomý toho, že do výkonu trestu odňatia slobody sa dostal vlastnou úmyselnou trestnou činnosťou. Opakovane zdôraznil, že jeho zárobkové možnosti sú v dôsledku toho výrazne obmedzené. Výška jeho zárobku sa odvíja od nariadenia vlády SR, ktoré upravuje výšku pracovných odmien odsúdených. Ďalším obmedzením je i výklad zákona o výkone trestu odňatia slobody, ktorý v ust. § 45 ods. 2 písm. a) upravuje výšku zrážok na výživné, a to 30 % z čistej pracovnej odmeny, najviac však v úhrade 20 % zo životného minima, čo pri súčasnej výške životného minima 210,20 Eur predstavuje zrážku v maximálnej výške 42,40 Eur mesačne. Je teda zrejmé, že otec reálne nemôže plniť svoju vyživovaciu povinnosť určenú rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 21P/100/2013 zo dňa 16.07.2013. S poukazom na ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine upravujúcu sumu minimálneho výživného potom výška výživného na maloleté dieťa v minimálnej sume (pri životnom minime 95,96 Eur) predstavuje čiastku cca 29,80 Eur. Otec vo svojom návrhu navrhoval zníženie výživného na maloletého E. na čiastku 40,00 Eur mesačne, čo je však v rozpore s ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Hoci výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine), ústav na výkon trestu odňatia slobody pri rozúčtovaní pracovnej odmeny ako prvú vykonáva zrážku na náklady výkonu trestu odňatia slobody napriek tomu, že výživné na maloleté dieťa má prednosť. Otec preto zotrval na svojom tvrdení, že jeho návrh na zníženie výživného je plne opodstatnený. Podľa jeho názoru výkonom trestu odňatia slobody nemôže dochádzať k ďalšiemu zhoršovaniu už aj tak jeho nepriaznivej sociálnej situácie. Napokon otec akcentoval, že podaný návrh smeruje len k dočasnému zníženiu výživného na maloleté dieťa, a to po dobu jeho výkonu trestu odňatia slobody. Odvolateľ tiež namietal, že konajúci súd sa nedostatočne vysporiadal s jeho argumentáciou prezentovanou v prvoinštančnom konaní.

10. Matka ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu písomne nevyjadrili.

11. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu podľa § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

12. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

13. Na doplnenie považoval súd druhej inštancie za potrebné reagovať na odvolacie námietky otca formulované v podanom opravnom prostriedku.

14. Zákon o rodine v ust. § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného rodiča voči dieťaťu. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Podľa súdnej praxe pre určenie výšky výživného k dieťaťu sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti povinného rodiča, ktoré sú dané jeho subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, zdravotným stavom, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam povinného rodiča. Na stanovenie výšky výživného je potrebné skúmať majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností povinného rodiča. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Výživné stanovuje súd podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania. Po rozhodnutí môže dôjsť k zmene odôvodnených potrieb oprávneného (napr. v súvislosti s pribúdajúcim vekom, začínajúcou školskou dochádzkou, prípravou na budúce povolanie, atď.), môže nastať i zmena v možnostiach a schopnostiach povinného (napr. v dôsledku zmeny zárobku, pribudnutia či zániku vyživovacej povinnosti, atď.). Ak sa tak stane, je možné previesť novú úpravu výšky výživného, a to buď jeho zvýšením alebo znížením, alebo dokonca zrušením vyživovacej povinnosti. Zmena rozsudku v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je prípustná od doby, kedy došlo k zmene pomerov. Zmena pomerov sa musí týkať skutočností, na ktorých bolo založené prechádzajúce rozhodnutie o rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu. Súd, ktorý má rozhodovať o novej úprave výživného, musí spoľahlivo zistiť, kedy došlo k zmene pomerov, rozhodnutie, ktorým sa mení pôvodné rozhodnutie, musí nadväzovať na pôvodné rozhodnutie vo svojom obsahu, ale i vo svojom výroku.

16. Okresný súd náležite zdôraznil, že otec oproti obdobiu predchádzajúceho rozhodovania o jeho vyživovacej povinnosti k maloletému E., je vo výkone trestu odňatia slobody. Jedná sa o odsúdenie za úmyselný trestný čin. Je teda nepochybné, že výlučne otec sám si zavinil daný stav a v jeho pomeroch nedošlo k žiadnej zásadnej (kvalifikovanej) zmene. Je nepodstatné, aký príjem (a či vôbec) otec dosahuje vo výkone trestu; preto je nadbytočné vykonávať dokazovanie ohľadne konkrétneho príjmu otca v nápravno-výchovnom zariadení, v ktorom si aktuálne odpykáva trest odňatia slobody.

17. Určujúcim je fakt, že nebyť trestu odňatia slobody, mohol by otec byť činný na trhu práce a vlastnou aktivitou dosahovať primeraný príjem. Správne samotný odvolateľ tvrdí, že rozhodujúcimi sú reálne zárobkové možnosti povinnej osoby. Uvedené však neznamená, že ak dotknutá osoba v dôsledku vlastného zavinenia si znemožní dosahovanie príjmov (v širšom ponímaní vzdá sa výhodnejšieho zamestnania, resp. majetkového prospechu) napríklad tým, že si odpykáva trest odňatia slobody za úmyselný trestný čin, nezaťažuje ju vyživovacia povinnosť odzrkadľujúca jej možnosti a schopnosti. Pripustenie výkladu minimálne naznačovaného odvolateľom by totiž znamenalo, že ak výživou povinný subjekt nepracuje (aj preto, že sa mu jednoducho nechce), reálne nemá možnosti

(nemá príjem) na to, aby si plnil vyživovaciu povinnosť, a teda nemusí platiť výživné nad rámec zákonnej nevyhnutnej miery (takej, akú na akú vo svojom odvolaní poukazoval i otec). Takýto prístup je - prioritne pre príkry rozpor so záujmom maloletého dieťaťa - jednoznačne neakceptovateľný a práve na danú situáciu sa vzťahuje princíp potenciality uplatňovaný v otázkach výživného, t.j. vychádza sa z toho, aký príjem by mohol povinný rodič dosahovať, keby sa nevyhýbal práci, resp. keby sa spáchaním úmyselného trestného činu nevylúčil z účasti na trhu práce.

18. Krajský súd opakuje, že v danom smere v pomeroch otca nedošlo k žiadnej zmene. Fakt, že na strane maloletého (prinajmenšom) z titulu zvýšenia veku vzrástli výdavky na uspokojovanie jeho odôvodnených potrieb, nespochybňuje ani odvolateľ. Je preto plne dôvodným zamietnutie návrhu otca na zníženie výživného. Zároveň u matky došlo tiež oproti predchádzajúcemu rozhodovaniu súdu o výživnom ku zmene, nakoľko aktuálne poberá rodičovský príspevok.

19. Zároveň už z vyššie uvedeného je zrejmé, že nemožnosť dosahovať (vyšší, resp. relevantný) príjem z titulu výkonu trestu odňatia slobody otcom, krajský súd nepovažoval za ospravedliteľné obmedzenie na strane otca. Avšak vzhľadom na výdavky potrebné na zabezpečenie tak základných potrieb maloletého E. (bývanie, strava, ošatenie, vzdelanie...), ako i jeho osobitných potrieb (záujmová činnosť, voľnočasové aktivity...), rešpektujúc i dobrý zdravotný stav dieťaťa, považoval výživné otca v sume 120,00 Eur mesačne (pri súčasnom plnení vyživovacej povinnosti matkou, vrátane osobnej starostlivosti) za dostatočné.

20. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že v konaní o výživné nie je potrebné úplne do detailov špecifikovať a predovšetkým dokladovať jednotlivé výdavky potvrdeniami o platbách, pokladničnými blokmi a pod. Zo všeobecne známych skutočností a najmä zo skúsenosti súdov rozhodujúcich o výživnom sú dostatočne zrejmé (minimálne) základné rámce obvyklého rozsahu štandardných výdavkov na uspokojovanie potrieb všestranného vývoja maloletých detí. Samozrejme, pri zohľadnení individuálnych limitov vyplývajúcich z konkrétneho sociálneho prostredia, v ktorom maloletý i výživou povinné osoby žijú.

21. Z hľadiska právneho rozmeru posudzovanej veci krajský súd sa stotožnil s úvahami súdu prvej inštancie pri hodnotení zistených skutočností, ako aj s jeho závermi. Tak ako správne konštatoval okresný súd, s poukazom na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine (citovaného v napadnutom rozhodnutí) nebolo možné prihliadať na aktuálny pokles príjmu otca z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody, ktorý (okrem iného) vykonáva za zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Nemožno ani opomíňať fakt, že otec si vyživovaciu povinnosť voči maloletému E. neplnil, prípadne ju plnil len sporadicky aj v čase pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody.

22. Keďže v odvolacom konaní neboli zistené a preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by odvodňovali zmenu rozhodnutia, krajský súd na základe zisteného skutkového a skutočného stavu, prihliadajúc na citovanú právnu úpravu, rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

23. Súčasne odvolací súd konštatuje aj správnosť napadnutého rozhodnutia v jeho výrokovej časti o trovách konania, ktoré plne zodpovedá ust. § 52 CMP.

24. Podľa § 224 CSP súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní, počítaní, ako aj iné zrejmé nesprávnosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí subjektom konania.

25. Zároveň odvolací súd v poslednej vete výroku tohto rozhodnutia nariadil súdu prvej inštancie opravu napadnutého rozsudku v jeho záhlaví, keďže konajúci súd v ňom opomenul uviesť označenie kolízneho opatrovníka, ktorý zastupoval maloleté dieťa v tomto konaní v súlade s ust. § 31 ods. 2 Zákona o rodine. Odstránenie tejto zrejmej nesprávnosti preto odvolací súd v súlade s článkom 4 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku s použitím § 224 a § 234 CSP nariadil konajúcemu súdu odstrániť vydaním opravného uznesenia.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP.

27. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolenie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné, alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.